

LIMBOTAAL

TAALONTWIKKELING & THUISBETROKKENHEID

De impact van de (onderwijs)professional

Workshop bij De Betrokkenheidsboom

28/02/24

VERLOOP WORKSHOP

ASPRAKEN

We gaan met elkaar in gesprek en doen oefeningen om de groep te voeden.
Hiervoor spreken we af dat alles er mag zijn.

Om te groeien en te leren over onszelf en de ander.
Er zit wijsheid in de groep en die willen we bovenhalen.

Niemand heeft het monopolie op de waarheid.

EVEN INCHECKEN

Contact & Connectie
kennismaken, landen & verbinden

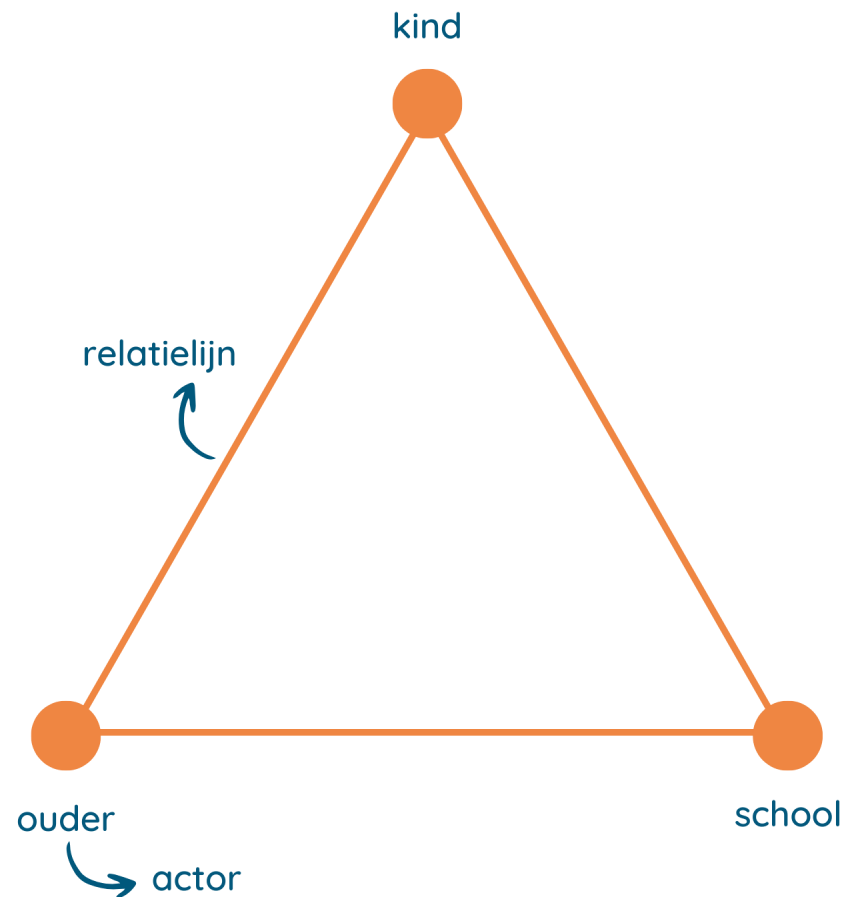
WAAROM OUDER-SCHOOLPARTNERSCHAP?

'Er bestaat internationaal geen twijfel over dat hoe beter school en ouders samenwerken, hoe groter de kans is dat leerlingen succesvol zijn op school.'

Mariëtte Lusse, 2019

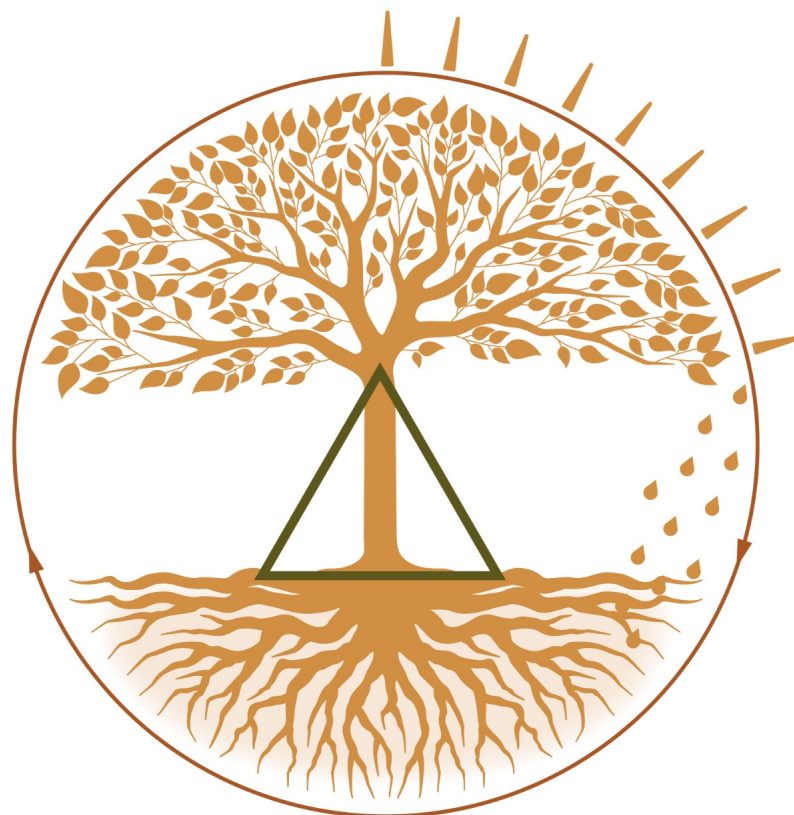

WAAROM OUDER-SCHOOLPARTNERSCHAP?

HET DENKKADER DE BETROKKENHEIDSBOOM

Situering

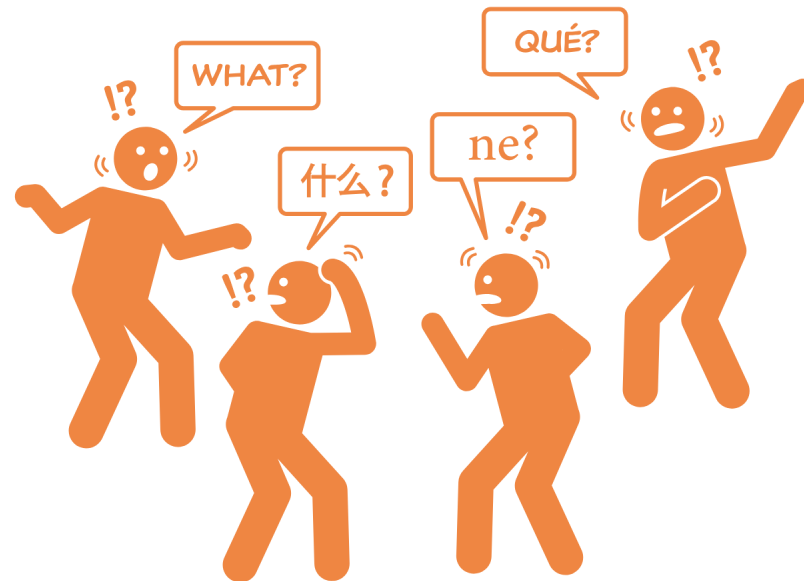

- DE PARTNERSCHAPSDRIEHOEK
- DE METAFOR VAN DE BOOM, HET KLIMAAT EN DE BODEM
- DE BEÏNVLOEDINGSCIRKEL

HOE GOED KEN JE HET VAKJARGON?

Quiz '10 voor taal'

is het A, B of C?

SITUATIE 1

Een mama speelt thuis met zoontje Finn met de klaspop Boris ...

‘Boris is ziek ... wat moeten we nu doen?’

Samen denken ze na en bespreken ze wat ze kunnen doen om Boris beter te maken.

Op school vertelt Finn in de kring hoe het nu gaat met Boris.

- A dit is een voorbeeld van thuisbetrokkenheid
- B dit is een voorbeeld van schoolbetrokkenheid
- C dit is een voorbeeld van ouderparticipatie

SITUATIE 2

Een plusmama leest iedere woensdag voor in een andere kleuterklas. Ze is lid van de Vrolijke Voorleesouders op school. Ze doet dit al enkele jaren en hoopt zo het leesvirus door te geven aan de kinderen op school.

- A dit is een voorbeeld van ouderparticipatie
- B dit is een voorbeeld van thuisbetrokkenheid
- C dit is een voorbeeld van schoolbetrokkenheid

SITUATIE 3

Een papa heeft door zijn late shifts 's avonds geen tijd om samen met zijn dochter te lezen of voor te lezen voor het slapengaan ... maar in het weekend doen ze samen heel wat leuke dingen zoals poppenkast en gezelschapsspelletjes spelen.

- A dit is een voorbeeld van een ouder die niet betrokken is
- B dit is een voorbeeld van schoolbetrokkenheid
- C dit is een voorbeeld van thuisbetrokkenheid

SITUATIE 4

De juf van Fien bespreekt samen met Fiens moeder de resultaten van de KOALA-screening. Fien heeft ondersteuning nodig ... op school en thuis. Ze bespreken samen wat er op school en thuis mogelijk is om de taalontwikkeling van Fien te stimuleren.

- A dit is een voorbeeld van schoolbetrokkenheid
- B dit is een voorbeeld van thuisbetrokkenheid
- C dit is een voorbeeld van ouder-schoolpartnerschap

SITUATIE 5

De papa van Yanis heeft het moeilijk met Nederlands en kan dus moeilijk in het Nederlands inhoudelijk helpen bij de voorbereiding van de spreekbeurt over dino's ...
hij gaat bij hem zitten en moedigt zijn zoon aan om de spreekbeurt al eens voor te dragen ...
tijdens het oefenen knikt en glimlacht de papa en helpt hij in de thuistaal.

- A deze papa zou beter in het Nederlands vragen stellen
- B dit is een voorbeeld van thuisbetrokkenheid
- C dit is een voorbeeld van ouder-schoolpartnerschap

SITUATIE 6

De mama van Sofia gaat iedere woensdagvoormiddag op school verteltassen knutselen. De Verteltassenclub telt al 12 ouders. Tijdens het knutselen oefenen de ouders hun Nederlands. Met hun verteltassen gaan ze voorlezen of vertellen in de 3de kleuterklas. Zo maken ze voorlezen en het verhaal concreter in de klas en thuis.

- A dit is een voorbeeld van ouderparticipatie
- B dit is een voorbeeld van een oefenkans Nederlands
- C dit is een voorbeeld van ouder-schoolpartnerschap

SITUATIE 7

De papa van Matteo gaat naar een klasvoorstelling rond poëzie. Vandaag is het groepje van zijn zoon aan de beurt en dat wil hij niet missen! Ze hebben een voorstelling in elkaar gestoken met zelf gemaakte gedichten. Trots kijkt de papa toe hoe Matteo zijn gedichtje voordraagt.

- A dit is een voorbeeld van ouderparticipatie
- B dit is een voorbeeld van schoolbetrokkenheid
- C dit is een voorbeeld van thuisbetrokkenheid

SITUATIE 8

De meester van Tulum geeft een verteldoos mee naar huis. Daarin mag Tulum samen met haar ouders foto's stoppen rond het thema 'ik en mijn familie'. De bedoeling is dat Tulum samen met haar ouders thuis op zoek gaat naar foto's en dat ze hierover in gesprek gaan in de thuistaal. Nadien mag Tulum in de klas vertellen over de foto's die ze meebracht naar school.

A deze juf faciliteert thuisbetrokkenheid

B deze juf faciliteert schoolbetrokkenheid

C deze juf faciliteert ouderparticipatie

SITUATIE 9

De school organiseert iedere vrijdagochtend een klasspeelmoment voor ouders van de instapklas. Ouders mogen dan een uurtje samen met hun kind een ouder-kindactiviteit doen in de thuistaal. Het doel? Samen spelen en terwijl heel veel babbelen om de taalontwikkeling te stimuleren. De juf speelt mee en geeft voorbeelden van wat er allemaal kan.

- A dit is een voorbeeld van schoolbetrokkenheid
- B dit is een voorbeeld van ouder-schoolpartnerschap
- C de school faciliteert de thuisbetrokkenheid

OUDERBETROKKENHEID EVEN SAMENGEVAT

Wat is ouderbetrokkenheid?

definitie

containerbegrip

misvattingen

'Ouderbetrokkenheid gaat eigenlijk niet over de ouders maar over de leerlingen: wat hebben de leerlingen nodig van hun leerkrachten en ouders samen?'

Peter de Vries, 2019

OUDER-SCHOOLPARTNERSCHAP ... WA'S DA?

'Ouder-schoolpartnerschap is een middel om ouderbetrokkenheid naar een hoger niveau te tillen. Het is dus geen aparte vorm van ouderbetrokkenheid.'

KOOGO, 2022

FOCUS OP TAAALONTWIKKELING

Definitie

Taalontwikkeling is een natuurlijk en complex proces waarbij individuen, meestal jonge kinderen, de vaardigheden verwerven om één of meerdere talen te begrijpen, te produceren en te gebruiken.

Dit omvat het leren begrijpen en produceren van klanken, woorden en zinnen en het leren van de regels en structuren van een bepaalde taal met als doel een betekenisvolle communicatie tot stand te brengen.

Het taalontwikkelingsproces wordt beïnvloed door genetische, cognitieve, sociale en omgevingsfactoren.

TAALONTWIKKELING

Waar gaat dat over?

natuurlijk en complex proces

vaardigheden ontwikkelen

één of meerdere talen begrijpen en gebruiken

doel = communicatie

invloeden: genetische, cognitieve, sociale en omgevingsfactoren

ouders hebben belangrijke rol

PASSIEF ACTIEF

TAALVERWERVING

Enkele weetjes

genetisch

aanleg

gevoelige periode

sociaal instinct

behoefte

uitgedaagde
taalproductie

sociale interactie

meerwetende
partner

gedeelde aandacht

rijke talige
omgeving

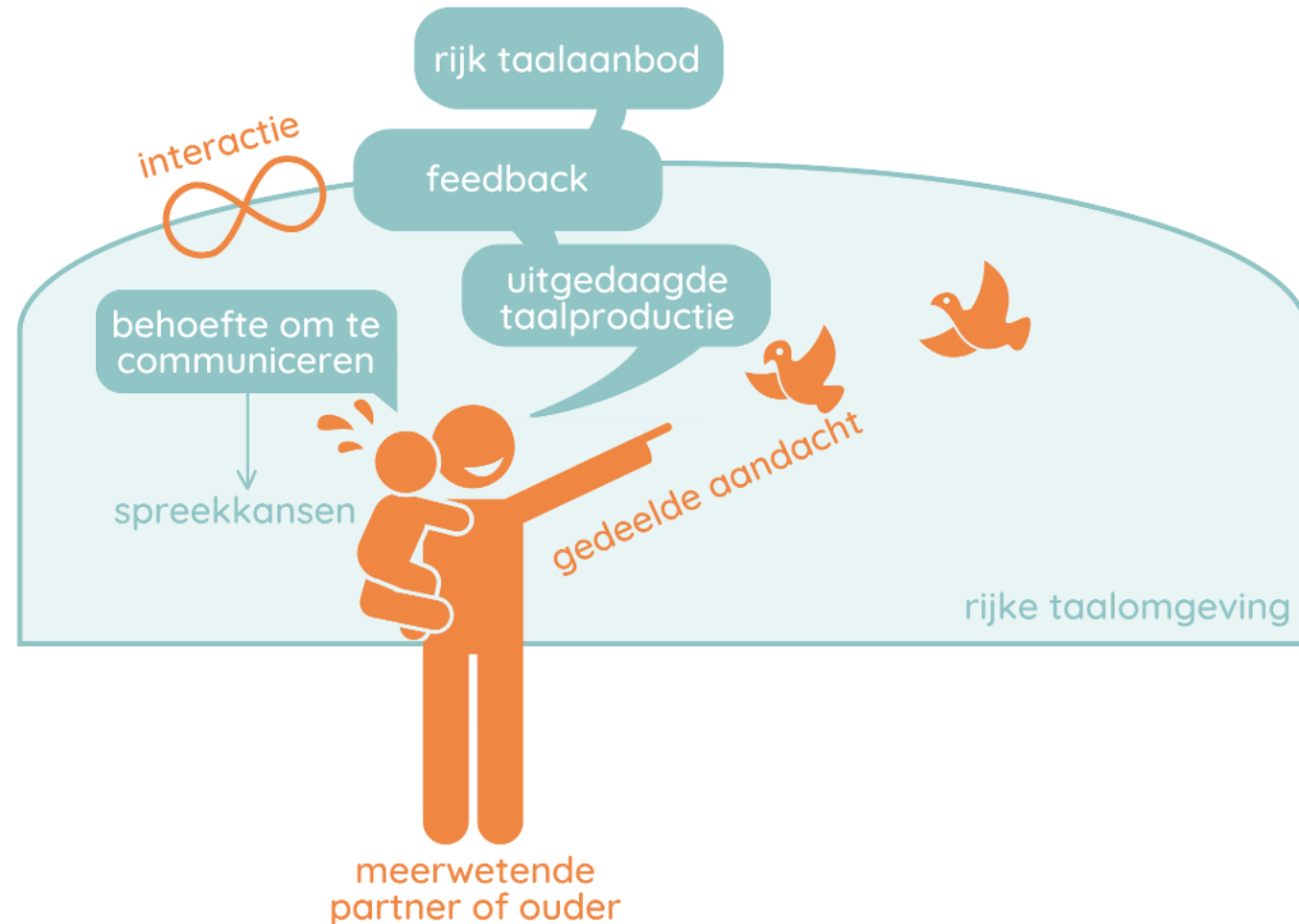
rijk taalaanbod

spreekkansen

feedback

HOE LEERT EEN KIND TAAL?

Wat helpt?

HOE LEERT EEN KIND TAAL?

Veel talige **interactie** tussen ouder en kind!

luisteren
begrijpen

imiteren
experimenteren
spreken

behoefte om te
communiceren

oei!
het lukt niet!

extra aandachtig
rijk taalaanbod
feedback
sprekkansen

taal breidt uit

DE NEUZEN IN DEZELFDE RICHTING

Feiten of Fabels over taalontwikkeling

stellingenspel taalontwikkeling

TAALONTWIKKELING ... HOE ZIT DAT?

Taal begint thuis!

eerste taal verwerving

basis voor verdere geletterdheid

belangrijke rol van de ouder

- bij de eerste taalverwerving
- bij ééntalige en meertalige opvoeding
- mbt het Nederlands en de schooltaal

VRAAG VAN VANDAAG

Taal begint thuis!

taalomgeving → verschilt van kind tot kind

grote verschillen in taalniveau van instappers

grote verschillen in het taalaanbod van ouders in de thuiscontext

taalontwikkelingsachterstand → kansenongelijkheid!

hoe kan je ouders versterken tijdens de taalontwikkeling van hun kind in de thuiscontext?

PAUZE

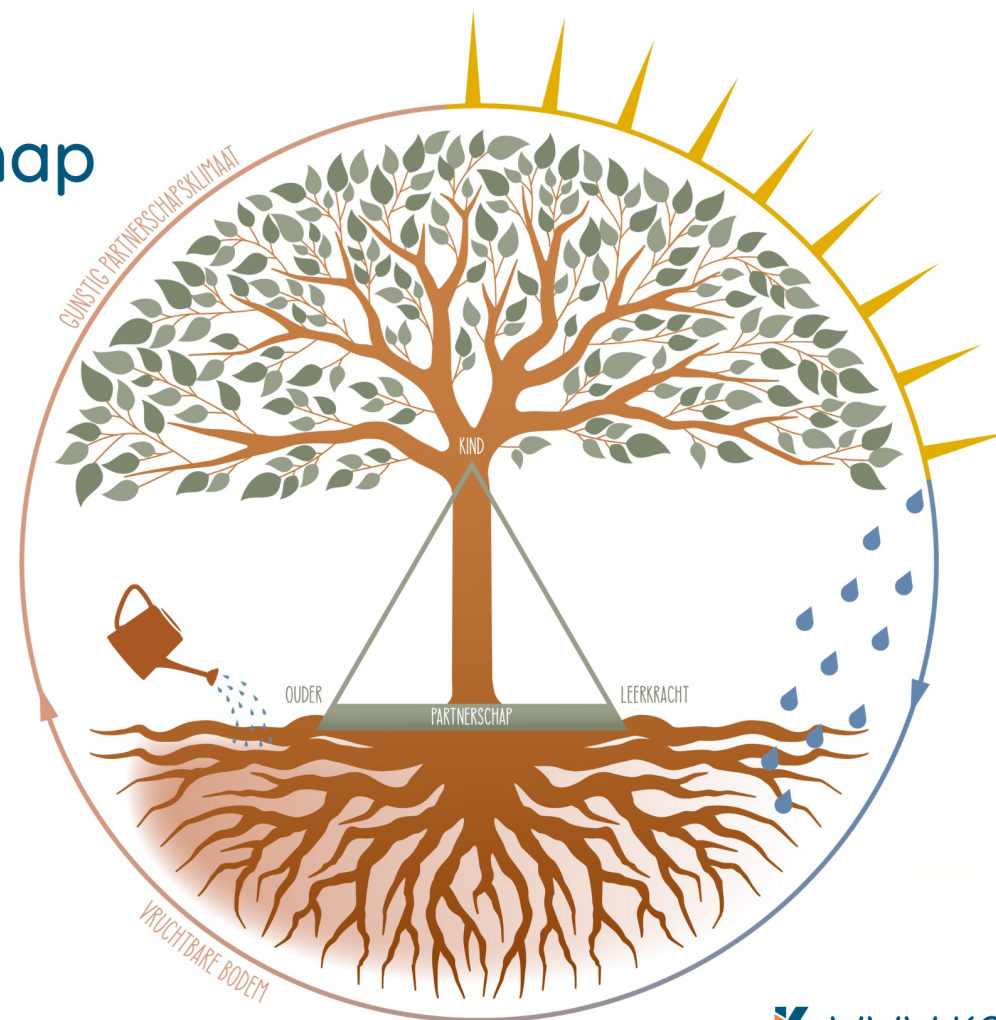
DE BETROKKENHEIDSBOOM ALS DENKKADER

Denkkader ouder-schoolpartnerschap

waarom een denkkader?

de metafoor van de boom

de elementen van het denkkader

DE BETROKKENHEIDSBOOM ALS DENKKADER

De boom in twee leefwerelden ...

het verhaal van de boom

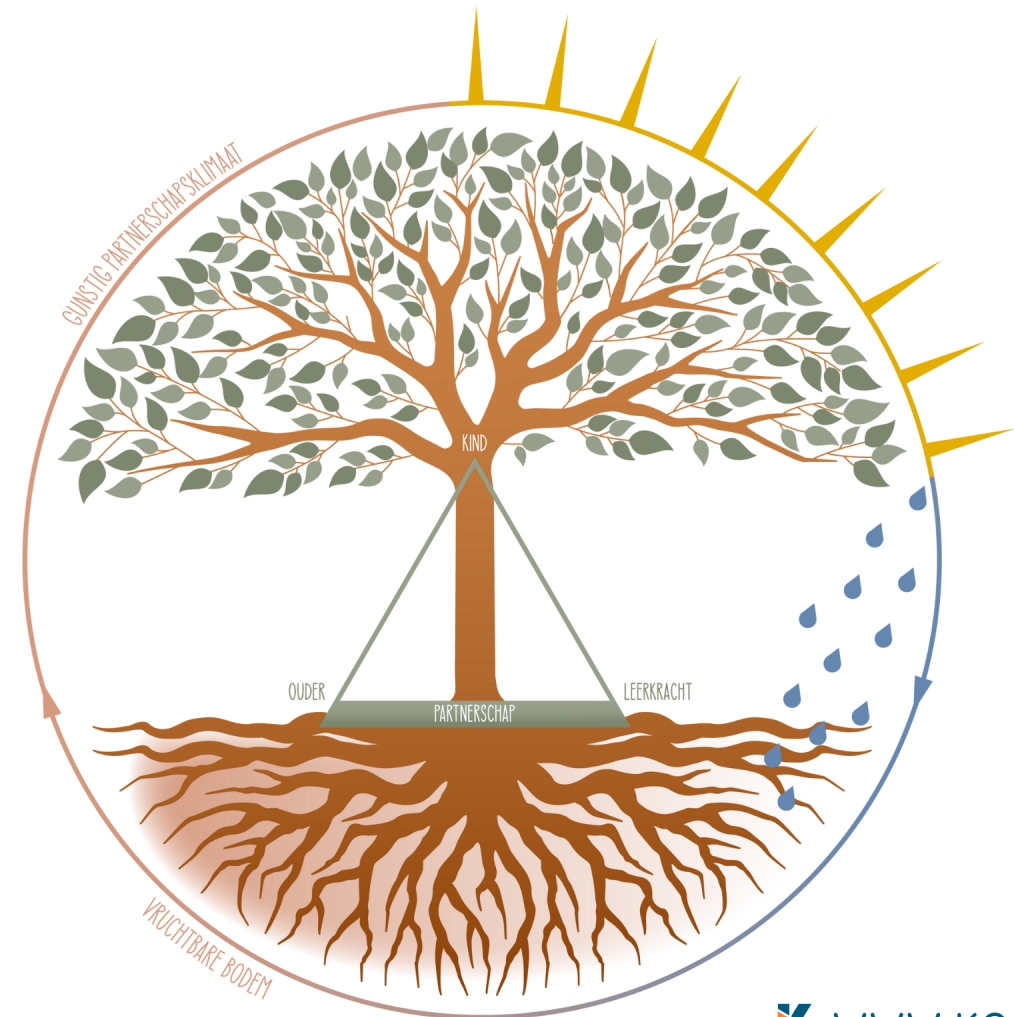
thuiscontext = thuistaal

schoolcontext = onderwijstaal/schooltaal

de thuiscontext of bodem

taal ontwikkelt zich in de eerste plaats thuis

eerste taal = fundament

INZOOMEN OP DE BODEM

Vruchtbare bodem ... of niet?

MEST-stoffen doen de boom groeien

M = materiële behoeften

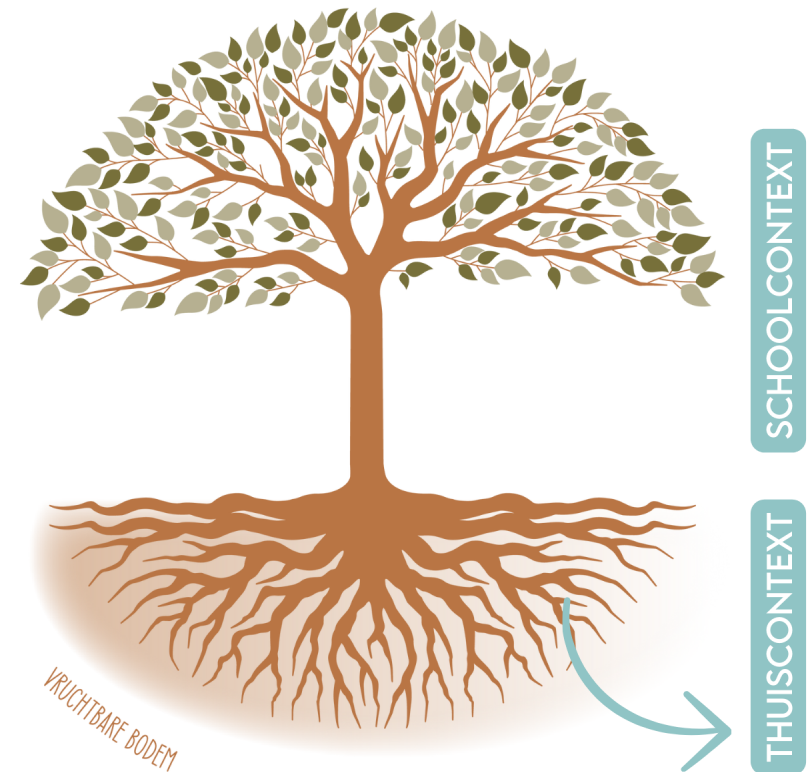
E = emotionele en relationele behoeften

S = sociale contacten en betrouwbaar netwerk

T = thuisbetrokkenheid van ouders

iedere bodem is verschillend!

extra aandacht voor een verarmde bodem!

THUISBETROKKENHEID

Wat is dat ook al weer?

Thuisbetrokkenheid is de betrokkenheid van ouders bij de ontwikkeling, de opvoeding en het onderwijs van hun kind in de thuiscontext.

Thuisbetrokkenheid is zelden zichtbaar voor de school omdat het zich in de thuiscontext afspeelt.

Thuisbetrokkenheid omvat alle handelingen die ouders thuis stellen om het leren en het ontwikkelen van hun kind te faciliteren.

Thuisbetrokkenheid omvat opvoedkundige, leer- en schoolloopbaanondersteunende elementen.

WAT KUNNEN OUDERS THUIS DOEN?

Thuisbetrokkenheid ... maar hoe dan?

interesse

supporter

coach

trots

steun

rolmodel

misvattingen

ouders hebben geen leerkrachtrol!

THUISBETROKKENHEID CONCREET

Brainstormoefening in groep

Hoe kunnen ouders hun kind stimuleren en ondersteunen bij leren en ontwikkelen?

Zoek concrete voorbeelden van thuisbetrokkenheid in relatie tot taalontwikkeling van het kind

Welke voorbeelden behoren tot de rol van de leerkracht?

WAT WERKT IN DE THUISCONTEXT

Taalontwikkeling = interactie!

dagdagelijkse routines talig maken

activiteiten talig maken

samen spelen: rollespelen, gezelschapsspelletjes, ...

zingen

voorlezen

spreek de taal die je het beste kent

DE OUDER DOET ERTOE!

Nederlands in een anderstalige thuiscontext

ATTITUDE

belangrijk vinden

bewust plek geven

interesse

trots

ACTIEF

Nederlands binnen brengen

oefenkansen Nederlands

activiteiten met vriendjes

Nederlandstalige hobby's

PASSIEF

speelgoed

liedjes

films

(luister)boeken

DE SCHOOL DOET ERTOE

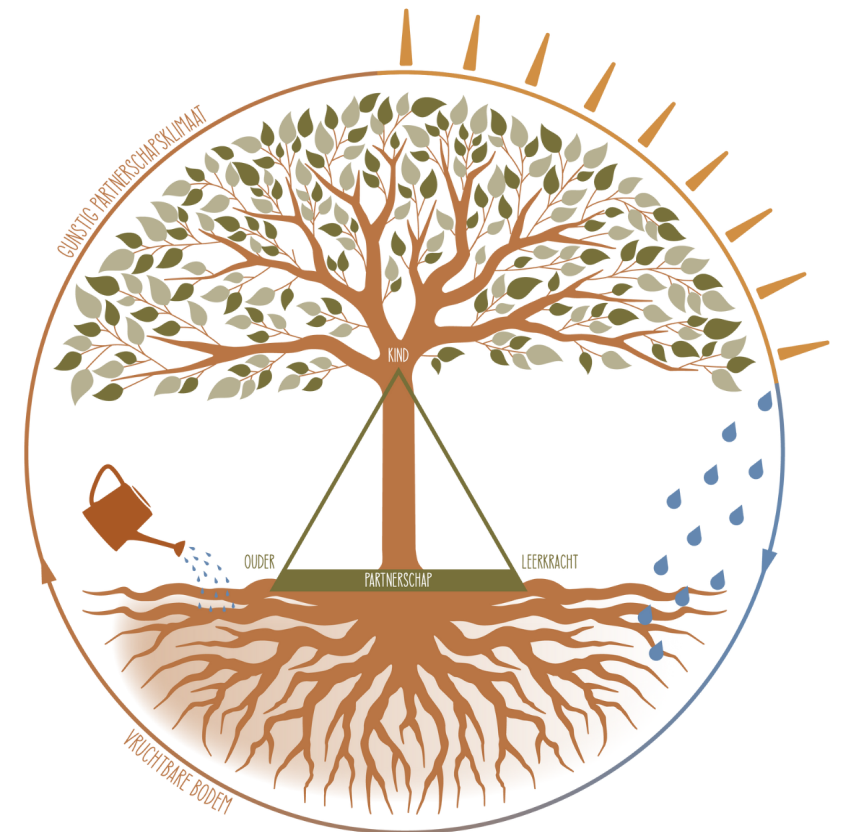
Bodem versterken via ...

- het klimaat: zon, regen, gietertje
- het kind
- de beïnvloedingscirkel

verbinden van contexten

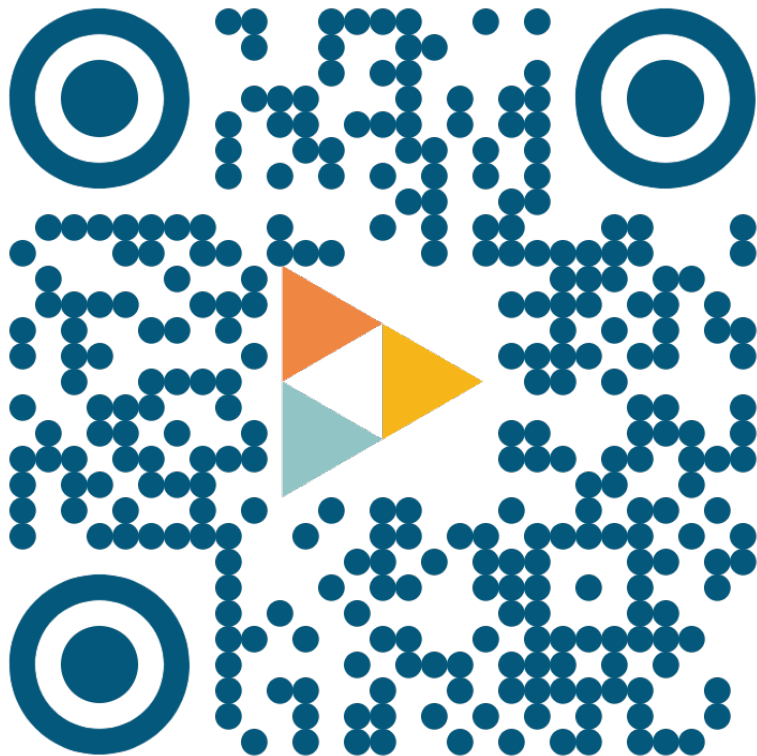
programma's zonder oudercomponent = minder effectief!

De leerkracht doet ertoe!

WELKOM IN DE KLAS

Voorbeeld Brusselleer

Ik heb meer zicht op wat kinderen
kunnen, samen met hun ouders.

TRANSFER NAAR DE THUISCONTEXT

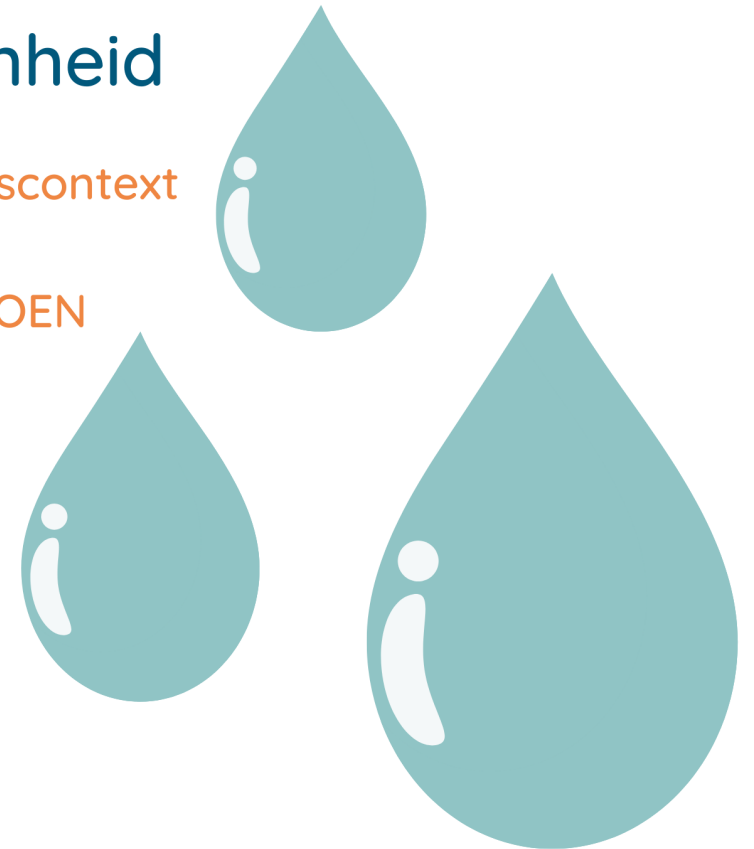
Van schoolbetrokkenheid naar thuisbetrokkenheid

REGEN = alles uit de schoolcontext wat doorsijpelt naar de thuiscontext

werken via ouder-kindactiviteiten: VOORDOEN-MEEDOEN-NADOEN

- activiteiten met brugje tussen school- en thuiscontext
- activiteiten die aansluiten bij het dagdagelijkse leven thuis
- laagdrempelige activiteiten gericht op talige interacties
- uitleenmaterialen

moeilijk bereikbare ouders > werken via het kind

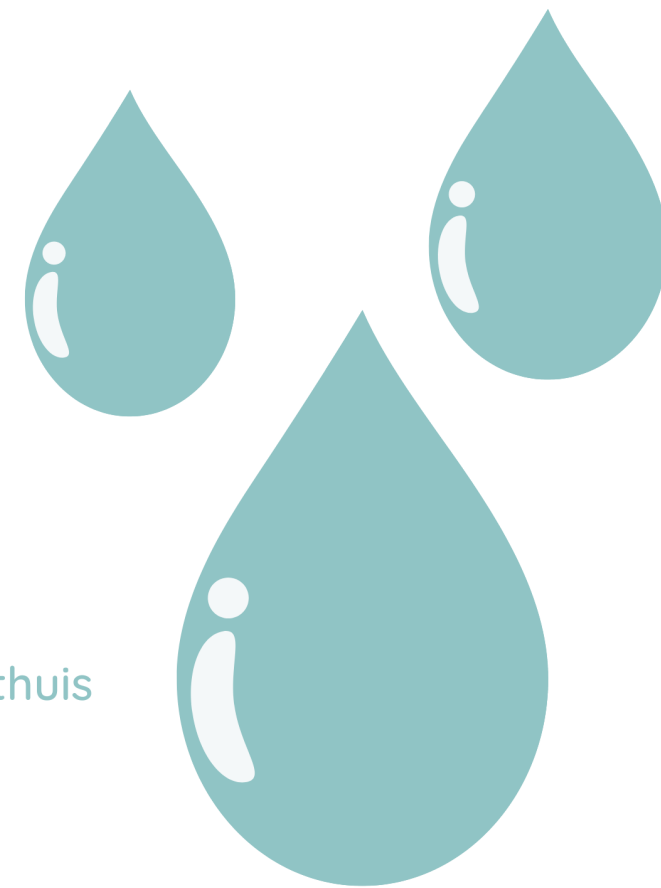
TRANSFER NAAR DE THUISCONTEXT

Van schoolbetrokkenheid naar thuisbetrokkenheid

Welke talige activiteiten kunnen een brugje tussen school- en thuiscontext maken?

Hoe kan je via de regen de transfer maken?

- talige activiteiten die aansluiten bij het dagdagelijkse leven thuis
- laagdrempelig
- thuistaal (fundament!)

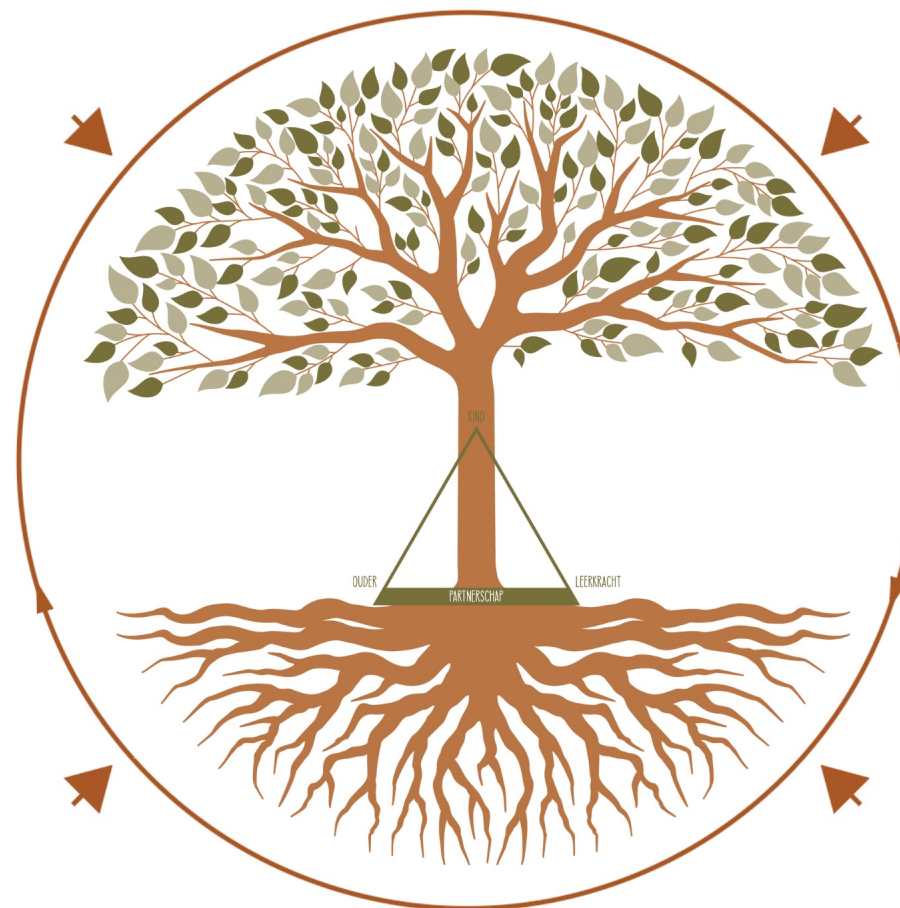
Regenopdracht

DE BEINVLOEDINGSCIRKEL

Invloed op
actoren én
relatielijnen

Op
partnerschapsklimaat
én bodem

rechtstreekse én
onrechtstreekse
invloed

zichtbare én
onzichtbare
invloed

BEÏNVLOEDINGSCIRKEL

gewenste en
ongewenste
invloed

VERBINDEN VAN CONTEXTEN

Bodem versterken via ...

de regen

(het gietertje)

de beïnvloedingscirkel

omdenkoefening in groepjes:

bedenk of herdenk activiteiten of initiatieven die een positieve impact hebben op de thuisbetrokkenheid in relatie tot taalontwikkeling van het kind.

wie of wat kan er nog een invloed hebben op de taalontwikkeling in de thuiscontext?

MEER VORMINGEN

Vormingen van KOOGO

Thuis & Taal voor onderwijsprofessionals (volgend schooljaar)

Thuis & Taal voor ouders - 18/04/2024

Nieuwe vorming van Limbotaal

Taalacademie TAALRIJK - KANSRIJK - 22/05/2024

UITNODIGING
22/05

Limbo
TAAL

STEUN
PUNT
ONDERWIJS
LIMBURG

Interactieve
taalacademie

provincie
Limburg

TAALRIJK - KANSRIJK
naar **MEER** taal voor **ELK** kind

Woensdag 22 mei 2024
14.00u-17.00u
Provinciehuis, Boudewijnzaal
Universiteitslaan 1, 3500 HASSELT

- Hoe **MEER** taal en **MEER** kwaliteitsvolle interacties voor elk kind?
- Hoe via sterkere taal de toekomstkansen vanaf de kleuterleeftijd vergroten?
- Hoe bewust extra kansen creëren om taalrijk op te groeien zonder afbreuk te doen aan het belang van het Nederlands binnen onze culturele en meertalige maatschappij?

In deze interactieve taalacademie maak je kennis met

- **MEER**-tellig voorlezen samen met ouders
- **MEER**-tellig vertellen met ontwikkelde praatplaten
- **MEER**-tellig praten tijdens alledaagse taalkansen in de (thuis)omgeving

Laat je inspireren hoe je aan de slag kan gaan met oog voor **MEER** taal bij elk kind. Geef invulling voor een **MEER**-talige visie en missie vanuit het werkveld.

Sprekers : Annelies Sijters, Saar Steverlinck en Hanne Rosius: lectoren Hogeschool PXL en drijvende krachten achter projecten ouderbetrokkenheid, talentgericht werken en **MEER** taal.

PXL EDUCATION

INSCHRIJVEN
(tot uiterlijk
7 mei!)

CONTACT & INFO

Hannelore Lambrigs
hannelore.lambrighs@ovsg.be

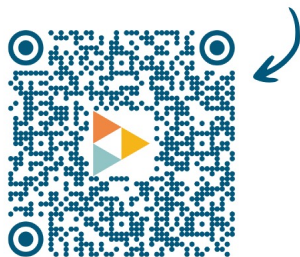

An Ryckmans
an.ryckmans@ovsg.be

www.koogo.be

www.koogo.shop.be

EVEN UITCHECKEN

Delen & Dumpen

Morgen ga ik ...

Ik wil nog meer weten over ...

